

Journal for den 4de Febr. 1862

Folkethingets Forhandlinger. Mandag den 4de Febr. 1862. 43de Mode. Ordentlig Samling, 1872—73.

1885. Med Lov af 17de Decbr. om Forandr. i Kvaksalverlovgivningen. 1886

nær nok, tror jeg ikke ret vel, at man vil kunne paastaa. Jeg tror, at det maaske gjælder mindre om vort Land end om noget andet Land, at der skulde være Mangel paa Læger i det Hele. I Norge er det en anden Sag; der kunde man forstaa, at de uhyre Afstande, der er der til Lægerne, fremtalde det stærkeste Ønske om paa enhver Maade at faae i alt Fald et Surrogat for autoriserede Læger. Da Norge paa et Kladeum, der er 10 Gange saa stort som vort, har en Befolkning, der omtrent er ligesaa stor som vor, kan man regne, at de Paagældende i mange Tilfælde have en 3 a 4 Gange saa lang Vej til Lægen, som vi have her, og man kan derfor forstaa, at der er fremkommet saadanne Fordringer, som der have gjort sig gjældende; men hos os kan jeg ikke tro paa Drangen. I Statshaandbogen har jeg set efter, hvor mange praktiserende Læger der findes her i Landet. Ved en løselig Optælling har jeg fundet, at der udenfor Kjøbenhavn er noget over 400; det er i Rikseligheden, forekommer det mig, et meget betydeligt Tal, og det vil nødsdignis være saa, at man paa de allerfleste Steder vilde have Lægehjælpen nær nok, det er kun nogle ganske enkelte Steder, saaledes som i Ringkjøbing Amt, som det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 5te Valgkreds (Clausager) nævnte, og maaske et Par enkelte Steder til, der danne Undtagelser herfra. Hvis imidlertid den praktiske Trang ligger dert, at vore Læger ikke ere gode nok, saa tror jeg, at det dog er Noget, man ikke med Stin af Sandhed eller Billighed kan paastaa. Det er Noget, man altid har erkjendt, at der hos vore Læger gjennemgaaende er en høj Grad af Dypprelse og Shærdighed. Det forekommer mig, naar jeg skal tale Sandhed, at Lægerne ere de af os Allesammen, der arbeide mest og ere mest ihærdige, og at den danske Lægestand altid har været meget anset saavel her som i Udlandet, er vistnok en Kjendsgjerning. Jeg vilde kunne forstaa Indvendingerne, hvis man med nogen Berettigelse kunde sige, at vore Lægers Uddannelse var altsor theoretisk, for lidt praktisk, og at man derfor maatte ty til Folk, der, som man siger, havde et mere praktisk Greb paa det. Det tror jeg dog ingenlunde, man kan sige. Man kunde i flere Grene af vort høiere Undervisningsvæsen med Føje gjøre den Indvending, at de ere for lidt praktisk anlagte, at de ved Siden af at have andre store Fordele, idet de give Vedkommende sand videnskabelig og human Udvikling, ikke give den fornødne praktiske Uddannelse; men mod Lægernes Uddannelse tror jeg ikke, at dette gjælder. Er der

Journal for den 4de Febr. 1862

hos os Noget, der er praktisk, er det vistnok vore Lægers Uddannelse. Sige fra den første Hærd af ledes de til at udføre det, de lære, og de lære ved at se det udført, som de selv senere skulle udføre. Jeg kan heller ikke begribe, at man kan tro, at de Folk, som man nu kalder Kvaksalvere, disse Ikke-Læger i praktisk Udvikling og Erfaring, i Kjendskab til Tilfældenes Mængde skulde kunne maale sig med Lægerne. Det forekommer mig at være en ren Umulighed, de have aldeles ikke de Veie til praktisk Kjendskab, som Lægerne have. Den Afgang, som staaar aaben for Lægerne til at se mangfoldige Tilfælde, have de aldeles ikke. Dersom Lovudkastet alene tænkte paa de Folk, som kuere ved at lase over Eggdommene, vilde jeg endda kunne forstaa, at man vilde kunne sige, at de i saa Henseende have en større Uddannelse end Lægerne; thi det er uengetlig en Keining, hvori Lægerne aldeles ikke blive uddannede, medens det næsten synes at udvulle sig til en hel Videnskab her i Landet; men ellers kan jeg ikke se, hvorledes man kan sige, at disse Folk praktisk kunne maale sig med Lægerne. Er det da nærmest et Princip, man søger at gjennemføre? Og hvilket Princip er det da? Jeg har her hørt Antydninger af, at det er det almindelige Næringsfrihedsprincip, Principet om, at Enhver bør have Ret til at bruge sine Kræfter paa bedste Maade, som jo hører til de bekendte Principer, som vi Alle erkjende for rigtige indenfor deres rette Begrænsning; men det er vistnok Noget, som vi Alle ere enige om, at, hvor rigtigt den almindelige Konkurrences Princip i det Hele er paa alle Næringsomraader, saa er der dog Undtagelser derfra, hvor Forholdet er dette, at Publikum selv ikke kan være den rette Dommer over, hvad der bydes det, og hvor tillige Forholdet er det, at et Feilgreb i den Henseende fra Publikums Side kan medføre store Fæver. Det er slet ikke noget enestaaende Forhold, man behøver ikke at se sig langt om for at finde Analogier. Der er jo for Exempel vistnok, saa vidt jeg har hørt, Ingen, der tænker paa at gjøre nogen Forandring i Lovgivningen, for saavidt den forbyder at føre Skib udenfor de allernærmeste Farvande, hvor man kan have nøie Kjendskab, medmindre man har aflagt Prøve, eller at være første Styrmænd paa et saadant Skib. Det er jo Noget, vi have vedtaget i den allernyeste Tid; efter Næringsloven have vi Loven af 19de Februar 1861 om Skippernærigen, og der er Ingen, uden at han jo finder det fuldkommen rigtigt, at der i saadanne Forhold, hvor Folks Liv og Gods er udsat for Fære, man have andre Garantier